

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Sfințirea bisericii din Seleuș și vizitația canonică din Pâncota

Fiind terminate lucrările de reparație a sf. biserici din frunțașă parohie Seleuș, protopopiatul Ineu-lui, P. Sf. Sa Părintele Episcop Andrei, a ținut foarte mult să o sfințească personal. Astfel în Dumineca din 5 Octombrie a. c. a plecat dela reședință spre Seleuș, însoțit de Părintele consilier Ic. St. Traian Cibian și diconul D. Dărău. Ajuns în marginea comunei, P. Sf. Sa este întâmpinat de o mare mulțime de credincioși și copii de școală cu stegulețe tricolore și un banderiu de călăreți. În numele credincioșilor din protopopiatul Ineu, îl întâmpină tot aci Păr. Prot. tractual Dr. Ioan Cociuban, care bineventează sosirea P. Sf. Sale în protopopiatul P. C. Sale. În numele administrației civile, îl salută dl. primpretor al plasei Șiria, Virgil Căpitan. De față mai erau și dl. notar Nicolae Maci și primarul comunei. De aci P. Sf. Sa este condus de banderiu de călăreți până la casa preotului Miron Bălan, unde-L așteptau preoții îmbrăcați în sf. odăjdii și mulțimea credincioșilor, cu prapori și ripizi. Preotul M. Bălan, îi urează P. Sf. Sale bun sosire în numele credincioșilor parohiei. După îmbrăcare, este condus cu procesiune până la sf. biserică, unde începe actul târnosirii, prin înconjurarea rituală, citirea sf. evangheliilor, ungerea cu sf. Mir și stropirea cu apă sfințită. Apoi, după sfințirea interiorului sf. locaș, P. Sf. Sa pontifică sf. Liturghie, înconjurat de următorul sobor de preoți: I. P. C. Ic. St. Traian Cibian, Prot. Dr. I. Cociuban-Ineu, I. Manișu - Seleuș, Fl. Rațiu - Moroda, A. Luca - Zărand, D. Popian-Iermata, M. Bălan-Seleuș și diaconul D. Dărău. Răspunsurile liturgice le-a dat corul bărbătesc din Seleuș, instruit foarte bine și condus de harnicul învățător Dimitrie Jugu, vechiu absolvent al fostei preparandii confesionale din Arad. Răspunsurile mari și până la sfârșit le-a dat corul bărbătesc din Pâncota, instruit și acesta foarte bine de harnicul țaran Iosif Cociuba.

La priceasnă, P. Sf. Sa rostește o foarte fru-

moasă predică, tâlcuind evangheliile zilei. Din această instructivă predică am reținut următoarele fragmente de mare folos duhovnicesc:

În sf. evangheliile de astăzi, am auzit cuvintele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cari sunt actuale pentru toți oamenii și pentru toate timpurile, când zice: „Precum voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea. Însă de iubiți pe cei ce vă iubesc pe voi, ce dar aveți? Că și păcătoșii iubesc pe cei ce-i iubesc pe ei. Și de faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce dar aveți? că și păcătoșii aceiaș fac. Și de dați împrumut celor dela cari așteptați a lua, ce dar aveți? că și păcătoșii dau împrumut păcătoșilor, ca să ia întocmai. Ci Eu zic: iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați împrumut, nimic așteptând și va fi plata voastră mare și veți fi fiii Celui Preaînalt” (Luca cap. 6 v. 31-35). Mântuitorul Iisus Hristos ne învață să iubim chiar și pe vrăjmașii noștri. Dacă nu putem, sau nu voim să facem aceasta, nu împlintim porunca lui Dumnezeu. Firea omenească, pe care ne-a dat-o Dumnezeu, este o fire de om pașnic. Omul este anume zidit ca să fie în pace. Atunci când suntem împăcați cu semenii noștri, simțim o liniște adâncă în sufletele noastre. Iar când urâm și voim să ne răzbumăm, această liniște dispăre și se așază în locul ei turburarea cea dela diavolul. Cel mai mulți dintre noi, nu-și pot da seama ce se întâmplă în ei atunci când urăsc și vor să se răzbumă. În omul care urăște este un clocot. S'a aprins sângele în el și crede că se răcorește prin răzbunare. Atunci satana pune stăpânire pe inima noastră și noi devenim fiară sălbatecă, turbată, care nu vede decât sânge în fața ei. Inima celui învrăjbit este otrăvită și dacă nu caută să pună pace, piere sfâșiată. Când arde o casă, nu trebuie să mai stăm pe gânduri, ci trebuie să stingem focul, ca să nu se întindă. Tot astfel trebuie să procedăm și cu focul din inima noastră: să-l stingem

mai înainte de a ne cuprinde întreaga fire. Celor ce nu sunt în stare să-și stingă focul urei din inima lor, trebuie să le venim în ajutor. Căci însuși Mântuitorul Hristos zice: „Fericiți sunt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“. Dușmănia este ca o piatră de moară pe inima noastră. E mai ușor cu mult a trăi în pace, decât în dușmănie. Noi nu suntem creștini, dacă nu ne împăcăm. A fi creștin însemnează a avea pe Iisus Hristos ca pildă de viață. Domnul nostru Iisus Hristos în clipa din urmă iartă pe vrăjmașii Săi, rugându-se pentru ei și zicând: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac“. El nu a căutat răsbunare pentru ceea ce a suferit ca nevinovat. Iisus Hristos a răbdat mai mult decât noi toți și nu s'a răsbunat niciodată. El ne spune că suntem datori să iertăm aproapelui și chiar vrăjmașului nostru. Iubirea și pacea, sunt cele mai mari bunuri pentru viața noastră. Să împlinim deci această poruncă a lui Iisus Hristos. Căci numai prin iertare și iubire așezăm cărbuni de foc pe capul vrăjmașului, după cum zice Ap. Pavel (Rom. 12 v. 20). Și mai presus de toate, trebuie să avem pururea în fața noastră cuvintele din rugăciunea Domnească: „și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri“.

La sfârșitul sf. Liturghii, Pr. I. Manițiu, face istoricul parohiei și darea de seamă despre mersul lucrărilor de reparație a sf. locaș.

Masa s'a servit în casa preotului I. Manițiu.

După masă, la ora 4, P. Sf. Sa descinde în parohia Pâncote. Și aci, la marginea comunei, P.Sf.Sa este întâmpinat de un impunător cortegiu de credincioși și copii de școală, în frunte cu dl primprețor V. Căpitan, care-l salută în numele administrației civile a plasel. De față mai era dl notar și dl primar al comunei, precum și alți intelectuali. Fiind condus de un banderiu de călăreți, îmbrăcați în costume naționale, până la sf. biserică, P.Sf.Sa este întâmpinat aci de marea masă a credincioșilor noștri din Pâncota și de preoții îmbrăcați în odăjdii. Părintele protopop Aurel Adamovici al Șiriei, prin cuvinte bine simțite, îl salută pe P. Sf. Sa.

După săvârșirea Vecerniei, în fața masei de credincioși, cari umpluseră pâna la refuz sf. biserică, P. Sf. Sa rostește cuvântul de învățătură, din care am desprins următoarele:

Un împărat voia odată să știe răul cel mai mare de care omul trebuie să se ferească în lumea aceasta, pentru a fi fericit. Astfel a chemat la sine pe toți înțelepții împărăției, pentruca să spună ce mai are de făcut pentru dobândirea fericirii. Fiecare i-a spus fel de fel de soluții pentru a-i ajuta să fie fericit, ferindu-se de anumite lucruri. Însă cel mai înțelept dintre ei i-a spus împăratului, că răul cel mai mare ce i se va putea întâmpla, este acela, de a vedea odată moartea în față și a nu fi pregătit pentru ea. Tot-

asemenea nici nouă, nu ni se va putea întâmpla un lucru mai înfricoșat decât a nu putea da răspuns bucură la înfricoșata judecată a lui Hristos. Cel mai mare dușman al nostru aci pe pământ, este păcatul. Căci dacă murim în păcat, mergem în iadul cel cu foc, însă noi ne putem vindeca de păcat prin pocăință. Noi trăim cu păcatul în casa noastră și nu ne dăm seama că el este otrava cea mai mare. Cei șapte bătălii ai păcatelor ne țin în ghiarele lor: mândria, mânia, pisma, iubirea de argint, îmbuibarea, desfrânarea și lenea. După cum focul din pântecele pământului clocotește sub noi, așa clocotesc și păcatele în lăuntrul nostru. Cele zece porunci, sunt legile vieții omenești, pe care, dacă le respectăm, nu vom cădea în pragul iadului. Omul păcătos necinstește pe Dumnezeu, îl scuipă pe obraz. Păcătosul este un răsvrătit împotriva lui Dumnezeu. Conștiința păcătosului însă nu doarme. Ea e trează și-l chină ca un vierme ce-l sfredeleşte inima. Însă noi ne putem curăți de păcat prin Biserica lui Iisus Hristos. Aci este lacul Vitezda, unde se vindecă lepra păcatului. Aci mărturisind păcatul în fața preotului, primim dela Dumnezeu iertarea. Tainele Bisericii sunt lucrări nevăzute pe care Dumnezeu le săvârșește în sufletul nostru. Sf. Ioan Gură de Aur avea în casa sa o icoană, despre focul iadului. În fiecare dimineață și seara înainte de culcare, precum și de câteori era ispitit de cel rău, privea la această icoană și astfel scăpa de păcat. Așa și noi, să avem în fața noastră aci pe pământ, pururea icoana iadului. Acela care nu se gândește la iad, acela ajunge ușor în el. Sufletul nostru este mai scump decât toate bogățiile pământului și tocmai pentru aceea trebuie să-l prețuim și să-l ferim de focul pieirii veșnice.

La ieșirea din sf. biserică P.Sf.Sa este așteptat de preotul rom. catolic și de pastorul calvin, cari îl salută în numele credincioșilor lor, prin cuvinte adânc simțite, cari au făcut o profundă impresie asupra mulțimii de credincioși de toate confesiunile, ce era adunată în fața bisericii. Tuturor le răspunde P. Sf. Sa în limba germană și maghiară. Deasemenea dl. inspector școlar promite deplina colaborare între școală și biserică, cari sunt cei doi stâlpi de rezistență al neamului nostru românesc.

După ce face câte o scurtă vizită preoților noștri din Pâncota, R. Mieluția și T. Iercoșan, P. Sf. Sa se îndreaptă spre reședință, mulțumit sufletește pentru bogata sămănătură făcută în cele două parohii fruntașe ale Eparhiei noastre.

Cor.

Cauzele răspândirii sectelor

Răspândirea sectelor se datorește, în parte, acestor cauze ca și ivirea lor. În plus, mai sunt și altele, de circumstanță. Acestea din urmă pot favoriza mult expansiunea fenomenului sectar, fie oferindu-i un teren prielnic, fie alimentându-i forța și

trăinicia, după cum adică provin ele din lăuntru Bisericii, sau din afară. Ele sunt așadar *interne* și *externe*.

Cauzele interne pentru răspândirea sectarismului nu sunt altceva, decât deficiențele ce se ivesc în Biserică, oferind sectarismului teren favorabil. Sunt părțile noastre vulnerabile, călcăele noastre achileice. Ele sunt cele mai importante cauze pentru că sunt cele mai dureroase pentru noi și mai favorabile pentru sectari. Și într'adevăr, acolo prind sectele mai mult teren, unde găesc lipsuri, sau goluri, care se cer — dar nu sunt — urgent complectate.

Cauzele interne sunt, în parte, sau toate la un loc, cam următoarele:

a) *Lipsuri în cunoașterea doctrinei ortodoxe și a temeiurilor ei*. Sunt datorite unei dureroase carențe a preotului în materie de catehizare. În multe parohii — desigur nu în toate — credincioșii abia dacă la școala primară au învățat ceva religie. Ca adulți însă n'au mai învățat nimic și nu mai știu, decât să reciteze absenți Simbolul Credinței și în mod vag că există șapte taine, fără să știe în ce constă fiecare din ele și care îi sunt temeiurile. E dureros să constatăm, că mulți din credincioșii noștri sunt ortodocși doar prin tradiție și prin botez, iar nu prin convingere. Ei nu-și pot dovedi ortodoxia, decât cu actul de botez. În fața unei erezii ispititoare, ei n'au argumente de combatere și cad ușor victime ale ignoranței lor. Un astfel de teren este prielnic răspândirii sectelor.

b) *Lipsuri în moralitatea vieții familiale, sau sociale, a preotului și a credincioșilor*. În multe parohii sunt frecvente cazurile de desmăț în familie, de furturi, delapidări, beții, desfrânări ș. a. atât la preot, cât și la credincioși. Preotul, adeseori sub nivelul multor păstoriți ai săi, e o piatră de sminteală. Argumentul că efectul rugăciunii nu e în funcție de moralitatea, ci de darul preotului și că trebuie să faci ce zice, iar nu ce face preotul, nu mai are nicio putere de convingere. Creștinismul pretinde o perfectă concordanță între ceea ce zice și ce face preotul. Pe de altă parte apoi, în moralizarea vieții credincioșilor adeseori influențează mai mult misionarismul prefăcut, cu anumite calcule, al unui sectar infocat, decât cel rece, oficial, profesionist, al preotului. E mai cumpănitoare intoleranța sectarilor, decât prea marea toleranță a Bisericii noastre, când e vorba ca un credincios încărcat de vicii, să ia o fermă hotărâre de a se îndrepta. A se pocăi, pentru el înseamnă a trece la rigorismul sectarilor. Iată deci, cum, lipsurile în viața morală sunt adeseori o cauză a răspândirii sectelor.

c) *Lipsuri în evlavie*, la cultul public și la cel privat. În biserică, pe alocuri se practică un simplu ormalism, sau fariseism. Rugăciunea rostită e numai simulacru, bolborosire, iar cea cântată e numai artă

muzicală. Preotul e un tenor sau bariton, iar credincioșii — prin educația ce o au — nu se roagă, ci se delectează de vocea lui. Corul, dacă există, e numai pentru a produce un efect muzical, iar nu pentru a exprima rugăciunile în chipul cel mai sublim. El amuzează în muzică, nu în Domnul. Credincioșii îl apreciază: Ce cor frumos! Și zic: Hai să-l ascultăm! Dar nu zic; Hai să ne rugăm în cor, sau cu corul. Nu zic, pentru că nu simt această necesitate. În astfel de cazuri, rugăciunea e moartă, zugrumată în forma și simboalele, a căror semnificație credincioșii n'o cunosc și de aceea nu le pot trăi. Toată evlavia din biserică se reduce pe alocuri, la descoperirea capului și la semnul crucii, în loc ca ea să se reverse peste suflet într'o trăire adânc duhovnicească. Dar cum să trăiască cineva o rugăciune bolborosită în sunete nearticulate, o cântare ce numai rugăciune nu e, sau o lucrare simbolică a cărei semnificație n'o cunoaște pentru că nu i-a lămurit-o nimeni? Prea ne mărginim adeseori numai la formule magice, ca vrăjitorii, în loc de rugăciune zmulșă din adâncul inimii. În multe biserici, n'are nimeni o ținută de evlavie. Toți râd, vorbesc, se mișcă. Sunt simpli spectatori, ca la teatru. Ce le poate face preotul, când acolo, și el e ca ei? Ce-i oferă biserică în acest caz unui credincios insetat de misticism și habotnicie? El va căuta atunci la sectari ceea ce dela biserică lui a cerut și n'a primit. Și după primul contact cu adunarea sectarilor, va rămâne pierdut pentru totdeauna.

d) *Lipsuri în tactul pastoral al preotului, care sau nu știe, sau nu vrea să amenajeze anumite sensibilități ale unor parohieni, din care cauză provin adeseori supărări*. Credinciosul, în simplitatea lui, confundă preotul cu Biserica și supărându-se pe preot, se supără și pe Biserică. Sunt ambițioși care se supără pentru că nu li se respectă o părere în legătură cu diferite treburi parohiale, sau pentru că nu pot ajunge epitropi, cantori, crâsnici etc. Preotul în loc să-i lămurească cu toată blândețea și dragostea, spre a le înlătura ambițiile, îi întărește și mai mult, opunându-le cu îngâmfare ambiția sa proprie. Din această cauză, adeseori cei mai buni bisericieni devin sectari.

e) *Lăcomia, sau arghirofilia unor preoți în ce privește venitele stolare*, este de multe ori o piatră de scandal. Acești preoți uită că un salariu dela Stat și sesiuni dela parohie și că în schimb au obligația de a-și îndeplini toată slujba lor preoțească. Enoriașii însă nu uită. Și dacă în urma unor vechi tradiții, moștenită din vremea când existența preoților nu era asigurată decât de stolă, credincioșii nu pretind preotului servicii particulare gratuite, în schimb stola exagerată îi scandalizează și uneori chiar îi determină să se răzbune... trecând la sectari. Acolo unde stola este exagerată, ea constituie o puternică

armă de luptă a sectarilor în contra noastră.

f) *Prea marea toleranță în Biserică*, datorită indolenței preotului față de imoralitatea păstoriților. Preotul nu se sesizează de nimic, nu mustră, nu canonisește în particular, decât cel mult oficial, în predică, unde combate în general un abuz, sau un viciu oarecare. Pe de altă parte, superioritatea bisericească e prea tolerantă față de preoții abuzivi. Se cere mai multă intoleranță. Iar aceasta nu însemnează numai decât excomunicare, respectiv caterisire, sau pedeapsă în grad superlativ. Sunt și alte mijloace, mai creștinești, pentru curmarea răului. În orice caz, toleranța fără margini e mai rea ca intoleranța. Prea marea toleranță, atât a episcopilor față de preoți, cât și a preoților față de credincioși, dă impresia, că Biserica nu poate susține moralitatea și virtutea, ceea ce dă apă la moara sectarilor, care în această privință sunt foarte vigilenți, rigoriști și intoleranți.

E de remarcat, că toate cauzele interne provin direct sau indirect și în ultima instanță, dela preot. Și într'adevăr, acolo unde preotul e preot al lui Hristos, sectarismul nu prinde. Unde însă un preot creiază lipsuri și oferă sectarismului teren prielnic, acolo sectele se răspândesc și zece urmași de ai preotului rău vor trebui să depună trudă, încercând — poate zadarnic — să le stărpească. Un rău se încuibază lesne, dar cu anevoie poate fi apoi înlăturat.

2. E posibil ca într'o parohie oarecare să nu existe niciuna din cauzele de mai sus și totuși, sectele să prindă teren și rădăcini. Credincioșii sunt bine instruiți, evlavioși, morali, iar preotul la toată înălțimea chemării lui, și cu toate acestea, parohia începe a fi bântuită de sectari. Cauzele acum nu mai vin din lăuntru, ci din afară; sunt *externe*.

Într'o sstfel de parohie se 'ntâmplă să pripășească vreun sectar de aiurea, adus de vânturi, fie prin căsătorie, fie atras de treburi gospodărești, negustorești, meșteșugărești sau altele. Iși face cuib aici. Incepe să infecteze mai întâi vecinătatea, întâi indirect, excelând în evlavie, corectitudine, bunătate, etc. ca să-și câștige încrederea. Incepe apoi să facă uz de metodele și de mijloacele sectare, ca să influențeze direct: dă broșuri „numai pentru lectură“, discută apoi cuprinsul lor și îi remarcă „frumusețea“, critică și atacă direct, dar cu precauție, anumite învățături ortodoxe, invită la casa lui de rugăciune „numai să vadă cum se roagă la ei“, repetă invitarea odată, de două ori și apoi nu-l mai slăbește, până nu-l infectează deabinelea. Creștinul ademenit începe să nu mai umble la biserică lui și o vreme rămâne buimăcit, luptându-se cu conștiința. Alimentat apoi cu manifestații de ale sectarilor din satele vecine, invitați aici, el devine sectar. Se începe apoi o nouă ofensivă și încă una, până ce s'a putut infiripa o comunitate. De acum începe ofensiva generală:

lupta îndârjită și pe față, în contra icoanelor, crucii, Tradiției etc. Dacă pe deasupra mai găsec și cauze interne, le exploatează, ca să profite de ele cât mai mult. Lupta o susține pretutindeni: în stradă, în tren, în piață și o întrețin prin broșuri ieftine și prin texte biblice, cu care caută să convingă și să impresioneze. Lupta „cu Biblia în mână“ e decizivă adeseori. La aceasta se mai adaugă faptul, că aduc „noutăți“, care uimesc și seduc ușor mințile credule (data venirii a doua, vorbirea în limbi, mileniul, porunca Sâmbetei etc.) Peste tot, atacă chestiuni de credință ortodoxă, care nu sunt poruncite textual în Biblie și asupra cărora credincioșii noștri nu sunt destul de orientați. Îngrozesc apoi cu predica despre necesitatea pocăinței, stăruind asupra celor mai cumplite pedepse menționate în Biblie. Osândesc pe toți cei ce nu fac „pocăință“, nevenind în rândurile lor. Trufia minții îi face să se socotească iluminați, care știu tâlcui Scriptura mai bine ca preoții, susținând că nu sunt necesari oamenii învățați, că nici Apostolii n'au avut școală înaltă și că Dumnezeu a osândit învățătura lumească.

Prin asemenea metode și mijloace, amăgesc pe mulți, mai ales când găsec și mediu prielnic, sau cauze interne. De altfel rătăcirea e ușoară. Numai păstrarea adevărului e grea. Ea necesită adevărată forță și virtute.

P. D.

Despre ce să predicăm ?

Dumineca a 20-a după Rusalii despre: INVIERI ȘI RENĂȘTERI.

Sfântului proroc Iezechiil i s'a arătat în vedenia oaselor uscate că și morții vor învia și cei care și-au pierdut nădejdea mântuirii se pot renaște. Și pentru una și pentru alta e de ajuns ca Domnul să atingă, să grăiască și să facă să intre în oasele uscate sau în cei secătuiți un nou duh (Iezechiil 37, 1-14). Hristos Domnul a venit să ne dea încredințarea și că vom învia în ziua cea de apoi și că ne putem renaște acismulgându-ne din noroiul păcatelor. O astfel de încredințare ne dă și cu tânărul din Nain. S'a apropiat de nășălia pe care-l duceau la groapă, s'a atins de cosciug și l-a chemat la viață. *Și s'a sculat mortul și a început să vorbească și l-a dat mamei lui* (Luca 7, 15). Cu puterea sa dumnezească Hristos a vindecat și a înviat. Pe fiica lui Iair a luat-o de mână și i-a grăit. Tânărului din Nain i-a atins numai cosciugul și i-a vorbit. Lui Lazăr a poruncit să i ridice piatra de pe mormânt și l-a chemat să vie afară. Pe fiica Cananiencii a vindecat-o dela depărtare mare.

Cu aceeași putere dumnezească ne va învia la sfârșitul veacurilor nimicind cu desăvârșire moartea, precum ne spune sfântul apostol, că

vrăjmașul cel din urmă, care se nimicește, este moartea (1 Corinteni 15, 26). Cu aceeaș milă și putere se apropie de fiecare suflet scufundat în desnădejde și în durere, de fiecare suflet alunecat în noroiul păcatelor, caută pe cel pierdut ca pe o oaie pierdută, îl așteaptă ca pe un fiu rătăcit. Când mila și puterea lui atinge, sufletul se deșteaptă din toropeala durerilor și din lăncezeala păcatului.

Tânărul a început să vorbească și cum am vrea să știm ce a știut să spună mamei sale, celor din jurul său și mai ales lui Iisus Hristos. Ar fi putut să spună ce a văzut sufletul câtă vreme a fost plecat din trup, despre cele de dincolo de lumea aceasta. Dar despre acestea n'a spus nici el, nici fiica lui Iair, nici Lazăr, oricât ar vrea unii să găsească o ușiță, o fereștrică să privească prin ea în lumea de dincolo. Avem și aici o dovadă, că nu sufletele dragi ale morților noștri sunt cele cari ar vorbi așa numiților spirițiști. Credem însă că a vorbit despre trebuința de a trăi frumos aci, după poruncile lui Dumnezeu, ca dincolo să ne bucurăm. Așa ceva ar fi vrut bogatul nemilos să spună săracul Lazăr celor cinci frați pe care-i mai avea în viața pământească. Credem că vorbirea tânărului din Nain a fost o legătură, că după înviere și până la o nouă încetare din viață va trăi și va avea fapte, prin care și va pregăti drumul în viața fericită de dinco'o și se va feri de tot ce-l ar duce spre viața nefericită de dincolo. Invierea lui a fost și o prefacere sufletească spre mai bine, o renaștere.

Mântuitorul a dat pe copil mamei lui. Așa a făcut prorocul Ilie după ce a înviat pe fiul văduvei din Sarepta (3 Regi 17, 23) și tot așa a dat prorocul Elisei pe fiul Șunamitencei. Mamele sunt rânduite de Dumnezeu să poarte grijă de creșterea trupească și sufletească a fiilor și a fiicelor lor. Ele sunt zidite și trupește și sufletește să corăspundă mai bine acestei chemări mari și sfinte. Mamele își nasc copiii în dureri, uneori vecine cu moartea. Dar tocmai durerile acestea sunt legătura pentru toată viața între mamă și între copii. Tații niciodată nu vor avea duiosie ca duiosia mamelor față de copii, pentru că le lipsește durerea, din care să izvorască duiosia.

Copiii înviați au fost dați mamelor lor și de către proroci și de către Mântuitorul ca și prin aceasta să înțelegem că pruncii sunt dar dela Dumnezeu și așa trebuie îngrijiți și în cele sufletești și în cele trupești, ca ei să rămâie mereu și fii ai lui Dumnezeu. Durerea pricinuită prin moartea lor trebuia să le aducă aminte mamelor de durerile nașterii lor și duiosia față de copii

să le fie cu atât mai frumoasă și mai lucrătoare. Dar sunt atâtea primejdii, nenorociri, boale prin care trec copiii sub ochii mamelor lor. Toate încercările sunt și trebuie să fie prilejuri pentru întărirea iubirii dintre părinți și copii. Într-o clasă învățătorul a dat să scrie toți școlarii: Pentru ce iubesc pe tata și pe mama? Au fost și răspunsuri fără însemnătate. S'au găsit multe de toată frumusețea. Un băiat scria: Iubesc pe mama că tata a murit și mama ne câștigă* pâinea și seara-i obosită dar stă cu noi să ne facem lecțiile. Un alt băiat spunea: Am fost bolnav pe moarte când eram în clasa a treia și mama m'a îngrijit că era aer curat și soare în cameră și noaptea în orice vreme sărea să-mi pună compresă. Ca să-mi ajute s'a pus și a învățat și dela medic și dintr'o carte, de știe să mă lecuiască și fără doctor. O fată lăuda pe tatăl său: Anul trecut eu mi-am frânt piciorul și doctorul mi l-a pus în ghips. Afară era plăcut și în casă mă lua urâtul. Ca să-mi treacă vremea mai plăcut, tata mi a făcut o targă și el singur mă lua cu targă cu tot și mă ducea în grădină lângă stratul cu flori. Șase săptămâni în șir m'a purtat așa și știu că-i eram grea. Odată n'a prins destul de bine și ca să nu mă scape mi-a spus să mă țin de el. M'a dus până la loc, dar apoi a căzut și știu că a avut dureri mai mari decât ale mele la picior. Pe mine m'a durut atunci inima pentru tata și pentru aceasta îl iubesc eu așa tare.

Aci nu era vorba de morți și de învieri. Erau întâmplări care vin nedorite și neașteptate, dar oricât ar fi de neplăcute, sunt și pot să fie izvor de bucurii care să copleșească durerile și necazurile. Să nu le scăpăm fără a lua din amărăciunea lor și o dulceață pentru suflet, o întărire a legăturilor dintre copii și părinți.

Sunt și morți mai dureroase decât moartea. Dacă fiul risipitor din Evanghelie s'a întors fiindcă și-a venit în fire, iar tatăl său zicea că a fost mort și a înviat, sunt alți fii și fiice morți și moarte ca cel de atunci, care trebuiesc atinși ca să învieze, sau să-și vină în fire. Pe cei care s'au certat cu părinții și au plecat în lume tot așa trebuie să-i atingă mâna sau măcar cuvântul Domnului. Aci însă, slavă lui Dumnezeu, care a dat și oamenilor o putere ca aceasta, vecinii buni, rudele și prietenii, pot aduce împăcarea și mângâierea de a întoarce pe cei rătăciți și a-i da mamelor și taților lor îndurerați. Într'un sat liniștit din munți, fiul unor buni creștini a fost ademenit de o femeie stricată dela oraș. Preotul i-a chemat la rugăciune și au venit părinții și mai mulți oameni din sat să se roage pentru înmulțirea dragostei și pentru întoarcerea celui căzut în cursa păcatului. Învățătorul și doi frun-

tași din sat s'au dus și i au spus celui ademenit: Am venit să-ți spunem că azi se fac rugăciuni în biserică noastră pentru tine și părinții tăi plâng și plâng toate neamurile pentru rătăcirea ta. Flăcăul a plâns și el și atunci învățătorul l-a îmbrățișat: Ce copil bun ai fost tu la școală și acum să te tăvălești în mocirlă? Tot satul te așteaptă să vii să te împaci cu părinții tăi cei buni. Au plecat și când au intrat în sat rând pe rând își cerea flăcăul iertare dela cei pe care i întâlnea și toți s'au bucurat că a fost dat mamei și tatălui lui.

Pe toți trebuie să ne doară rătăcirea unuia sau altuia și toți trebuie să ne punem dragostea și înțelegerea să-l întoarcem pe cel rătăcit, să înviem pe cel mort. Să avem credința că prin noi însuși Hristos Domnul se apropie și atinge și înv. e și dă pe cel rătăcit părinților lui.

*

BOABĂ ȘI FĂCLIE

Datoria celor ce au intrat într-o școală mai înaltă decât școala din satul lor este să se facă semănători. E mare și sfântă datoria aceasta. Plugarul semănător ne hrănește corpul. Semănătorii de învățături bune hrănesc și luminează sufletele.

Hristos Mântuitorul, adevăratul semănător al sufletelor noastre spune, că acei ce vor să hrănească și să lumineze sufletele, trebuie să se facă boabă de semănat și făclie arzătoare. Așa zice Domnul:

1. *Boaba de grâu căzând pe pământ, de nu va muri, rămâne singură, iar de va muri, multă roadă aduce* (Ioan 12, 24). Înțelesul acestor cuvinte este, că boabele de grâu rămase singure în grâнар nu pot aduce roadă, ci vor fi măcinate la moară sau mâncate de șoareci. Adevăratul și înaltul înțeles este că învățăturile, oricât ar fi de frumoase și de adevărate, rămân biete cuvinte sarbede, da ă nu sunt pecetluite cu jertfirea de sine.

Mântuitorul a semănat sămânța învățăturii lor sale prin sate și cetăți, săracilor și bogaților, dreptilor și păcătoșilor. A învățat pe oameni să cunoască drumul mântuirii și pentru mântuirea oamenilor s'a dat pe sine jertfă prin moartea pe cruce. În chipul acesta s'a făcut boaba de grâu ce moare, ca să aducă roadă multă.

Cetitiți despre tânărul care a primit învățătura aceasta dela starețul unei mănăstiri? Sămânța a încolțit în sufletul lui. Când un frate al său a fost condamnat, tânărul a intrat la el și și-au schimbat hainele, ca fratele să fugă, iar tânărul și-a pus pe mâini și pe picioare cătușile fratelui. A fost dus să-l condamne și pe el, dar i-a fost așa de înălțătoare fapta, că judecătorii

l-au găsit nevinovat. Lumea multă venită la proces plângea de strălucirea faptei prin care tânărul s'a arătat ca o boabă ce moare ca să aducă roadă. Și pentru aceasta se zice: Ceea ce semeni tu nu capătă vieață, dacă nu moare (1 Corinteni 15, 36).

În toate vremurile vor fi oameni încătușiți de întunerecul neștiinței, de ură și răzbunare, de urâtenia altor păcate. Faceți-vă boabe de grâu ce se seamănă și mor ca să aducă lumină, pace și scăpare.

2. Despre făclie așa zice Domnul: *Nimeni aprinzând lumina nu o acoperă cu vas sau o pune sub pat, ci o pune în sfeșnic, pentru ca acei ce intră să vadă lumina* (Luca 8, 16, Matei 5, 15, Marcu 4, 21). Înțelesul cuvintelor este limpede: Cel ce are învățatură mai înaltă este dator să o împărtășească și celor cu mai puțină. Dacă boaba rămasă singură e primejduită s'o mănânce șoarecii, lumina se sufocă dacă ar rămânea singură.

Auziți-ți că în casele cu ușile și ferestrele închise, lumina scade în lampă, abia pâlpaie? Văzutați ce se petrece la experimentul cu lumânarea aprinsă pusă sub un clopot de sticlă? Mai încercați odată acasă. Aprinzi lumânarea și ea arde tot mai cu putere. O acoperi însă cu un pahar și lumânarea face tot mai mult fum, flacăra scade tot mai tare și apoi se stinge.

Experimentul se face pentru a arăta că prin ardere se consumă oxigenul din aer și când nu mai este oxigen, arderea încetează. Dar experimentul e bun mai ales pentru a ne lămuri, că făclia rămasă singură, se sufocă. Așa se întâmplă și cu omul care se închide sub pojghița învățăturii sale și nu mai vrea să dea și altora din ea.

Bogatul nebun a murit de prea multă bogăție. Alții au sucumbat din cauza prea încărcatului stomac. Moartea de învățatură neîmpărtășită aproapei, ar fi mai rușinoasă și decât moartea nebunului și decât a sătuilor. Mării luminați au o adevărată groază de o astfel de moarte. Cunoașteți poezia în care zice:

Să scad încet, ca lumânarea mută,
În chilioara îngustă și tăcută...
Mărite Dumnezeu din cer,
Eu ție altă moarte-ți cer.

Dar nu e vorba de moarte. A lumina, a învăța pe alții înseamnă vieață, o vieață trăită spre binele altora, ca și cel ce o trăiește să aibă mai multă decât ar avea închis sub obroz ca într-o carapace.

Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri (Matei 5, 16).

F. C.

Cărți

Traian Chirilă: Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu — la 80 de ani. Cu o prefață de Prot. stavr. **Emilian Cioran**, consilier mitropolitan, președintele Reuniunii meseriașilor. Sibiu 1946—224 pagini.

Reuniunea meseriașilor români din Sibiu — cea mai veche pe țară — a împlinit anul acesta 80 ani de existență. Cu acest prilej festiv, tinărul maestru tipograf dela Tipografia Arhidiecezană din Sibiu, dl Traian Chirilă, a dat publicității o admirabilă monografie despre trecutul și activitatea ei.

Vezi în cartea aceasta, vii și impunătoare, figurile marilor *patroni* ai Reuniunii, a mitropoliților Andrei Șaguna, Ioan Mețianu și Nicolae Bălan. Urmează figurile vrednicilor *președinți* ai Reuniunii și realizările lor; figura asesorului consistorial Nicolae Cristea, întemeietorul Reuniunii, care vreme de 30 de ani a luptat din tot sufletul pentru emanciparea meseriașilor sibieni; figura exactorului consistorial Victor Tordășianu, „*cerșetorul nobil*“ care în munca sa de 20 de ani a așezat reuniunea într'un local propriu, i-a creiat și mărit fondurile și legatele, i-a organizat și înmulțit biblioteca, a ocrotit și sătuit părintește ucenicii și astfel a desăvârșit o operă care înfloarește și rodește și astăzi; figura conducătorului tehnic dela Tipografia Arhidiecezană, Gheorge Poponea, fost președinte 4 ani (1920-1924), de numele căruia se leagă întemeierea Căminului de ucenici „V. Tordășianu“ existent și astăzi; figura profesorului dela Academia „Andreiana“ Nicolae Colan, astăzi Episcopul Clujului, care în cei 6 ani de președinție a dat Reuniunii un steag nou (în 1926) și a ales preocupări culturale și profesionale prin organizarea de șezători și conferințe pentru meseriași; în fine figura celui de al 5-lea președinte, Protopopul stăvrofor și consilier mitropolitan Emilian Cioran, bunul și luminatul prieten și organizator al meseriașilor încă de când era preot în Rășinari, care conduce cu o râvnă și pricepere desăvârșită asociația meseriașilor sibieni: 13 ani la Rășinari și 17 ani la Sibiu.

Urmează figurile dirijorilor de cor: D. Cunțan, Candid Popa, Aug. Bena, Timotei Popovici, I. Ignaton, Nic. Oancea, N. Topolog, I. Stanciu, Lia și I. Delu, P. Gherman și Gh. Șoima: numele sprijinitorilor și donatorilor, în frunte cu capii Bisericii și cu așezămintele culturale din Sibiu: Academia de Teologie, Asociațiunea „Astra“, Consiliul Arhiepiscopesc, Banca „Albina“ ș. a.

Urmează șirul lung al figurilor de meseriași vrednici, dela cei mai bătrâni care prin sufletul, munca și banul lor au pus bazele Reuniunii, până la figurile celor de astăzi, care ilustrează și cinstesc prin

vrednicia lor asociația. Citim nume cunoscute, ca Poponea, Duca, Marcu, Stanciu, cu care am colaborat ca student chiar în căminul lor din strada Bruckental. Rețin și astăzi bunătatea și dragostea cu care ne au invitat și primit în sala de festivități a Reuniunii; îi văd pe rând cum își depuneau obolul în pălăria „Dumnezeu vede“, simțesc și acum curățenia sufletească a micilor meseriași cinstiți — după care tânjim așa de mult — legați întreolaltă printr'o solidaritate exemplară, mai puțin sau deloc pentru interese trecătoare și foarte mult sau aproape numai pentru cultivarea sentimentelor nobile, religioase, morale și naționale. Nicăiri nu am văzut mai frumoasă înfrățite munca și cultura, meseria și idealul, ca în căminul și în societatea acestor oameni.

Monografia se încheie cu *înfăptuirile* Reuniunii în curgerea celor 80 ani de viață și activitate, bogate și de toată lauda: casa, mobilierul, biblioteca, editura (căci Reuniunea a editat și cărți valoroase), corul, șezătorile culturale, averea, ajutorarea săracilor, îngrijirea și plasarea ucenicilor, expozițiile, jubileurile festivitățile, concertele, fondurile și legatele (peste 40), serbările câmpenești, jocurile distractive (cele de hazard interzise), echipele de călușeri, casinai monumentele, etc. Numai înșirarea lor arată cât de bogată și variată a fost activitatea Reuniunii meseriașilor din Sibiu.

O bună parte din meritul activității Reuniunii, este recunoscută Bisericii noastre, care în începuturi a adăpostit-o în localul Seminarului „Andreian“, iar mai apoi i-a împrumutat banii prin care și-a cumpărat casa proprie. Autorul mărturisește acest fapt cu toată claritatea, când scrie: „Toată ființa și întreaga viață a Reuniunii a fost cuprinsă de aripa ocrotitoare a Bisericii ortodoxe române din cetatea Sibiului“ (p. 36).

Nu poți să nu admiri cu toată simpatia inimii pe acel tânăr, inteligent și harnic muncitor tipograf, Traian Chirilă, care a știut da viață, în slove, asociației comemorată. Portretist foarte bun, obiectiv informat, încălzit de cele mai curate sentimente naționale și morale, îi simți sufletul cald și inima bună, dela începutul până la sfârșitul cărții. Te emoționează când îți destăinuiește strădania depusă ca să închege și să isprăvească o operă atât de meritorie: „...în serile de liniște și reculegere, în timpul rezervat odihnei, am forțat mâna obosită de lucru, în dorința de a aduce o sumară contribuție în folosul celei dintâi și celei mai vechi reuniuni de meseriași din țara noastră, iar clasei de mijloc, să-i aduc câteva date prețioase pe cari le-am cules din arhiva Reuniunii și din cronica vremii“ (p. 16-17).

După ce ai trecut peste paginile și clișeele lucrării lui Tr. Chirilă, nu poți să nu exclami plin de bucurie: iată o carte bună, despre o asociație pilduitoare, scrisă de un autor de model pentru oricine se ocupă de viața meseriașului român, organic legat cu trupul de țărani și de glia pământului strămoșesc, iar cu sufletul de Biserica părinților și moș-strămoșilor săi.

II: V. F.

Informațiuni

■ **I. P. S. Patriarh Alexei al Rusiei**, a trimis o scrisoare I. P. S. Patriarh Nicodim în care îl informează asupra unor probleme de ordin bisericesc. În cuprinsul scrisorii I. P. S. Patriarh Alexei are cuvinte de aleasă apreciere asupra zilelor petrecute în țara noastră.

I. P. S. Sa menționează apoi faptul că lucrarea P. C. Părinte Dr. Ioan Vască: „O călătorie istorică”, în care este descrisă călătoria făcută de I. P. S. Patriarh Nicodim la Moscova, a fost tradusă în rusește și dată la tipar.

PP.CC. Protopopi și C.C. Preoți sunt rugați a trimite cu posibilă urgență ajutoarele în bani pentru Academia de Teologie, fie direct Rectoratului, fie prin Oficiile Protopopești.

Asupra ajutoarelor în natură se va dispune după ce se vor primi prin Oficiile Protopopești rapoartele despre cantitatea alimentelor adunate.

Arad, 10 Octomvrie 1947.

RECTORATUL

Concurse

Se publică concurs, din of. clu, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea, prin numire, a parohiilor:
Nr. 3103/1947.

I. ARAD CALEA VI VANATORI, protopopiatul Arad. Parohia este de cl. I.

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 13 jugh. cad.
- 2) Stolele legale.
- 3) Salarul dela Stat.

De locuință se va îngriji preotul numit, care va locui în parohie.

Nr. 3104/1947.

II. MİNIȘ, protopopiatul Radna. Parohia este de clasa I.

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 18 jugh.
- 2) Folosința casei și grădinei parohiale.
- 3) Stolele și birul legal.
- 4) Salarul dela Stat.

Nr. 3106/1947.

III. ȘEPREUȘ, protopopiatul Cermei, Parohia este de clasa I.

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 16 jugh.
- 2) Stolele și birul legal.
- 3) Salarul dela Stat.

Nr. 3144/1947.

IV. BODROGUL NOU, protopopiatul Pecica Parohia este de clasa I.

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 16 jugh. cad.
- 2) Stolele legale.
- 3) Salarul dela Stat.
- 4) Folosința casei și grădinei parohiale.

Nr. 3104/1947.

V. COLONIA AVRAM IANCU, protopopiatul Cermei. Parohia este de clasa II.

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 32 jugh. cad.
- 2) Stolele legale.
- 3) Salarul dela Stat.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, (certificatul școlii secundare, absolutorul teologic, diploma de capacitate preoțească,) și un scurt memoriu, cuprinzând datele personale și activitatea pastorală, se vor înainta, în timpul concursului, Consiliului Eparhial din Arad.

Preoții numiți vor plăti din al lor toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Arad din ședința Consiliului Eparhial dela 25 Septembrie 1947.

† ANDREI,

Traian Cibian,

Episcop.

cons. ref. eparhial.

Nr. 2678/1947

Se publică concurs prin numire, cu termen de 15 zile, pentru ocuparea posturilor de cântăreți bisericești la parohiile I și II din Târnova, protopopiatul Șiria.

Beneficiu

1. Câte 4 iug. pământ arabil, provenit din Reforma Agrară.

2. Stolele legale.

3. Eventual salarul dela Stat, pe care parohia nu îl garantează.

4. Din beneficiul celor 4 iug. pământ indicat la punctul 1, cantorul actual Drăgan Teodor va folosi dela fiecare numit câte 1 (un) jug. pământ, în schimbul îndatoririlor ce i se vor fixa.

Obligațiuni:

1. A conlucra cu preotul la toate slujbele oficiale și particulare conștiincios și punctual.

2. A instrui elevii școlii primare în răspunsurile liturgice și cetirea Apostolului, cântând cu ei regulat la Sf. Liturghie.

3. A forma cor bisericesc din școlari și adulți.

4. A instrui pe cei doritori glasurile și cântările bisericești.

5. A ajuta la colportaj și la orice acțiuni din parohie.

6. Cei numiți vor suporta toate impozitele după beneficiu, din al lor. Concurenții nu pot fi decât absolvenți cu diplomă a Școlii de cântăreți bisericești din Arad, cari își vor înainta cererile în termen legal, Veneratului Consiliu Eparhial ort. rom. Arad.

Arad, 17 Sept. 1947

† ANDREI

Ic. Stavr. Caius Turicu

Episcop.

consilier referent eparhial